

İngilizce Eğitim ve Güzel Türkçem

Güzel Türkçem (14 Nisan 2010)

Bu dokümanı üreten kişi olarak ben dilbilimci değilim. Fakat yabancı dil eğitiminin giderek yabancı dilde eğitime oradan da Türkçe'nin terkedilmesine yönelmeye başladığını gözlemleyen ve bu durumdan rahatsızlık duyan birisiyim.

İlkokul'da Türkçe dersimizin kapağında “Güzel Türkçem” yazıyordu. O kitap elimde yok ama o kitaba baktığımda onu oyuncak bir ayı gibi kucaklamak isterdim. Hatçem dermiş gibi Türkçem. Güzel Türkçem. Bugün Türkçem saldırı altında. Onu yok etmek isteyenler var. Onun yerine İngilizce'yi koymak bizi sömürge yapmak isteyenler var. Güzel Türkçemin bana, benim yardımına, bizlerin yardımına ihtiyacı var.

Güzel Türkçem esir, Güzet Türkçem öksüz, Güzel Türkçeme sahip çıkan yok. Türkçe Olimpiyatlarının düzenlendiği ülkede Türkçe katlediliyor ve ben buna dyanamıyorum. Bunu anlamıyorum da.

Herkesin Dil Öğrenmesi İsriftir

Bence herkesin yabancı dil öğrenmesine gerek yoktur. Nasıl herkesin avukat, olmasına, doktor olmasına, mühendis olmasına gerek yoksa. Bazı kişiler çok iyi yabancı dil öğrenebilirse bu toplumun geneli için yeterlidir. Zaten bir bilgiyi herkes öğrendiği zaman da o bilginin değeri de çok azalmaktadır.

İngilizce Tek Yabancı Dil Değildir

İngilizce'nin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra giderek artan oranda önem kazandığı doğrudur. Bunun arkasında ise önce İngiltere'nin sonra da ABD'nin dünya hakimiyeti vardır. 1990 civarında Doğu Bloku'nun çökmesi ve Sovyetler'in yıkılması sonucunda ABD süper güç olarak dünyada tek kalmıştır. Bu nedenle ABD'de konuşulan dil olan İngilizce de neredeyse dünya dili olmuştur. Buna “*lingua franca*” adı verilmektedir. Yani, bütün ülkelerin birbirleriyle anlaşmak üzere kullandıkları ortak dil.

İngilizce bu ünvanı kazanmış olan ilke ve tek dil değildir. Daha önce de ortak dünya dilleri olmuştur. Örneğin Sümerce Mezopotamya'da Sümer devleti yıkıldıktan çok sonra bile ortam bilim ve diploması dili olarak varlığını sürdürmüştür. Fakat bugün Sümerce'yi kaç kişi biliyor? Yine Sanskritçe, Arapça, Farsça, Latince, Fransızca da belli bölgelerde ve zamanlarda ortak dil olmuşlardır.

Belki, İngilizce'nin şansı ulaşım ve iletişim teknolojileri nedeniyle küçülen bir dünyada çok geniş alanlara ve çok sayıda insana nüfuz etmesidir. Bu da, onun daha önceki ortak dillerden daha güçlü görünmesine neden olmaktadır. Birçoğumuz şu anda öyle zannediyoruz ki, İngilizce bu üstünlüğünü hiç yitirmeyecektir. Hatta, sırf bunun için yeni nesillere hiç Türkçe öğretmeden doğrudan İngilizce öğretilmesini önerenler var. Onlara göre zamanla İngilizce dışında bütün diller yok olacaktır.

Doğrusu bu, öyle hemen yabana atılabilecek bir görüş değildir. Çünkü dünyada sürekli olarak bazı diller yok olmaktadır. Eğer Türkçe, sadece birkaç milyon kişi tarafından konuşulan bir dil olsaydı, o zaman ben de Türkçe'nin geleceğinden endişe eder ve bir gün yok olacağını düşünürdüm. O zaman gerçekten de Türkçe'den tamamen vazgeçmeyi ve yeni nesillere sadece İngilizce öğretmeyi tartışabilirdik.

Fakat, Türkçe, değişik lehçeleriyle dünyada en çok konuşulan 10 dilden birisidir ve bence İngilizce'nin bu saldırısı ve tahakkümü karşısında ayakta kalabilecek birkaç dilden birisi de Türkçe olacaktır. İngilizce rüzgarı ne kadar şiddetli olursa olsun Türkçe konuşan insanlar yok olmayacaktır. Bu küreselleşme ve kitle iletişim çağında bile.

Teknoloji Dil Öğretimini Gereksiz Kılıyor

Her zaman olduğu gibi hesapları bozan değişen teknolojilerdir. Bugün artık çeviri programları ücretsiz olarak İnternet üzerinden kullanılabilir. En çok kullanılanı ise Google Translate'dir. Bu uygulama sayesinde çok sayıda dilden çok sayıda başka dile tercüme yapılabilmektedir. Bu programı özellikle öğrencilerin çok kullandıklarını görüyoruz.

Elbette Google'un yaptığı çeviriler bir tercümanın yaptığı çeviriler gibi doğru, anlaşılır ve sofistike değildir. Fakat Moore Yasası'na göre işlemciler sürekli hızlanmakta ve gittikçe daha karmaşık işleri yapabilir hale gelmektedir. Bilgisayarın silikon zekası giderek insanların organik zekasına yaklaşacaktır. Bu sürecin de üstel fonksiyon (eksponansiyel) şekilde gelişeceği ve bu tür programların yeteneklerindeki artışların da giderek hızlanacağı anlaşılmaktadır.

Bugün mümkün olmayan birçok şey gelecekte mümkün olacaktır. Tabii eğer insanlığın başına bütün bu ulaşılan medeniyeti yok eden çok büyük bir yıkım ya da felaket gelmezse. Teknolojinin gelişimi çok hızlanmıştır. O kadar da teknolojik değişimin sonuçlarını anlamak ve analiz etmek bile çok zorlaşmaktadır. Bugün imkansız gördüğümüz bir şey dört-beş yıl sonra mümkün hale gelebilir.

Bu anlamda büyük bir iddiada bulunmak istiyorum. En geç 15 yıl içinde yabancı dil eğitimi insanların çok büyük çoğunluğu için gereksiz hale gelecektir. Çünkü, bunu gereksiz kılan teknolojiler gelişmiş ve pazara sunulmuş olacaktırlar. Bu da yapay zeka sayesinde yapılabilecektir. Yapay zeka ile siz Amerika'da biriyle telefonda İngilizce bilmeden konuşabileceksiniz. O da Türkçe bilmeyecek. Sizin Türkçe olarak konuştuklarınızı cep telefonunuz kendi içindeki yazılım ve donanımı kullanarak çok anlaşılır bir İngilizce'ye çevirecek, Amerika'nın İngilizce konuştuklarını da çok net bir Türkçe ile size ileticek. Hatta iyi konuşamayan insanlar için de bu teknoloji kullanılabilir.

Böyle bir teknolojinin geliştirilme olasılığı çok yüksektir çünkü ihtiyaç çok büyüktür. Yüzlerce milyon insanın dil kurslarına verdikleri parayı düşünün. Böyle bir şeye gerek kalmayacaktır. Aldığımız cep telefonunda bugün nasıl dil seçeneği oluyorsa gelecekte de aynı şekilde tercüme seçeneği olacaktır. İlk başlarda sadece hangi dilde konuştuğunuzu telefona belirteceksiniz. Daha ileri teknolojiler çıktığında telefon kendiliğinden sizin hangi dilde konuştuğunuzu anlayacak. Hatta, araya yabancı dil sıkıştırırsanız onları bile anlayabilir.

Yabancı dil öğrenmek çok uzun zaman alan, eziyetli bir iştir. Kim, 15 yıl içinde adım adım değeri düşecek bir bilgi için bu kadar yatırım yapmak ister ki? Benim neslim için yabancı dil öğrenmek mantıklı idi. Çünkü, o zamanlar yakın gelecekte yabancı dil bilgisini tehdit edebilecek böyle bir gelişme yoktu. Oysa bugün şartlar çok değişmiştir.

Bu konuda çok iddialıyım. Yakın gelecekte yabancı dil eğitimi gereksiz hale gelecektir. Bu yazı ve yazının sahibi bellidir. Eğer yakın gelecekte böyle bir gelişme olmazsa bu satırların yazarından hesap sorulabilir. Bunu bu kadar sert bir şekilde ifade etmemin nedeni ise ülkemizde yabancı dil eğitiminin veliler, öğrenciler, dil kursları, okullar, üniversiteler, hatta milli eğitim yetkilileri tarafından bir din, inanç, hatta takıntı haline getirilmesidir. En sevmediğim hatta nefret ettiğim klişe de "bir dil bir insan, ... otuz dil otuz insan...". Oysa bu mantıkla yakın gelecekte bir cep telefonu binlerce insan anlamına gelir. Kim bir tane telefon almak varken o kadar dili öğrenmenin acısına

katlanır ki.

Bugün eğitim hayatına başlayan çocuklar için yabancı dil eğitimi yanlış bir yatırımdır. Hele İngilizce eğitiminin adeta suyu çıkmıştır. Bu alana harcadıkları zamanın, paranın karşılığını çok çok azı hariç hiçbiri alamayacaktır. Bunun yerine değerini daha zor yitirecek bilgiler edinmek gerekir.

Yabancı Dil Politikası

Her ne kadar bunu kesin olarak ispatlamak zor olsa da son yıllarda ülkemizde yabancı dilde eğitim konusunda bir politikanın var olduğu göze çarpmaktadır. Hükümetler, YÖK başkanları, bakanlar değişmekte ama bu politikanın ana çizgisi çok fazla değişmemektedir.

Buna göre yabancı dilde eğitim veren lise ve üniversitelerin sayısı artmakta ve yabancı dilde eğitime kurumları zorlayan ya da yabancı dilde eğitimi kolaylaştıran adımlar atılmaktadır. Oysa tam tersine yabancı dilde eğitim vermenin zorlaştırılması gerekirdi ki Türkçe yabancı dillerin istilasına karşı korunabilirdi.

Var olduğunu iddia ettiğimiz bu politikaya uygun olarak zamana yayılmış ufak adımlarla Türkçe eğitimin alanı aşama aşama daraltılıyor yabancı dilde (İngilizce diye okuyunuz) eğitimin alanı ise giderek genişletiliyor. Adımlar ufak olduğu ve zamana yayıldığı için tepkiler olsa da sönük kalıyor ve yoğun gündem içinde bu konu unutuluyor. Sanırım kurbağanın yavaşça pişirilmesi hikayesini anlatmaya gerek yok.

Bu tür eleştirileri getirenler ise (bu karşı iddiaları kesin bir şekilde ispatlamak çok zor olduğu için) komplo teorisyeni ve karamsarlar diye saldırılır. Dini terminolojide şeytanın da en büyük hilesinin varlığını inkar ettirmek olduğunu okumuştum. Burada Türk diline karşı oynanan oyun da tam bir şeytani planın ürünüdür. Oysa bunu deşifre eden Oktay Sinanoğlu bir kısım çevreler tarafından neredeyse deli sınıfına konuyor.

İngiliz imparatorluğunun tarihi incelendiğinde bu endişelerin hiç de haksız olmadığı ortaya çıkacaktır. Özellikle de Hindistan'ın sömürgeleştirme tarihi incelendiğinde İngilizlerin çok sabırlı oldukları, acele etmedikleri yüzlerce yıl alacak planlar yaparak tepki almadan bir ülkenin kültürünü, ekonomisini, dilini, medeniyetini değiştirerek onu tam sömürge haline getirdiklerini görürsünüz. İngiltere'nin mirasçısı olan devlet de onun bu özelliklerinden bir kısmını almıştır.

Hindistan gibi dev bir ülke ve kadim bir medeniyet bile sömürge haline gelip de İngilizce'nin hakimiyetine girdikten sonra biz Türklerin "bize bir şey olmaz" rahatlığına kapılmamızın alemi yoktur. Tarih konusunda ciddi araştırmalar yapmış olan bir hocam Osmanlı devletinin yaptığı savaşlarda en çok askerimizi öldürenlerin İngilizler ve Ruslar olduğunu söylemişti.

İngiltere'nin bir ada devleti olması, kaynaklarının kıt olması, kendine yeterli olmaması onun hep emperyal arzular peşinde koşmasına neden olmuş olabilir. Bu bir yere kadar anlaşılabilir de. Fakat anlaşılmasın bizde soumlu mevkide olanların buna karşı bir önlem alamıyor olması ve gidişatı kolaylaştıracak düzenlemeler yapmasıdır.

Küreselcilerin iddia ettikleri gibi dünyada tek dil, tek din, tek para birimi olması uzak bir hayaldir. Dünyadaki dil, din ve para sayısının azalacağını kabul etmek mantıklıdır çünkü dünyanın değişik yerlerindeki insanlar birbirleriyle daha fazla etkileşim ve paylaşım içindeler. Çok küçük ulusların dilleri bu durumda çok büyük zarar görebilir ve teknolojinin getirdiği imkanlar bile onları koruyamayabilir.

Fakat Türkçe, Türk kültürü, Türk medeniyeti çok köklüdür, bunlara ait çok sayıda insan vardır ve küreselci elitlerin hayalleri biraz aşırıdır. Türkçe bütün baltalamalara karşın yok olmayacak hatta bu saldırılar onu daha da güçlendirecek Türkçe'nin gerçek evlatları her türlü fedakarlıkla dillerini koruyacaklardır.

Elbette bu konularda düşünce belirten insanların son dönemde baskı altında olduklarını da eklemek gerekiyor. Fakat, bu sonsuza kadar devam edemez. Bazılarının küreselci görüşlerle bakışları fazla bulanmış, kafaları da çok karışmış. Bu arada, küreselleşmeyi inkar etmek mümkün değildir. Fakat ben bazılarının göğsünü gererek söyledikleri gibi bir dünya vatandaşı değilim. Bu topraklarda doğdum ve büyüdüm. Öğrendiğim her şeyi burada öğrendim, buralara aidim.

Eğer İngilizce'nin istilasına ve tehdidine karşı Türkçe'yi savunmak küreselleşme karşıtlığı oluyorsa ben bu metin vasıtasıyla öyle olduğumu ilan ediyorum. Fakat asıl olay o değildir. Ben de küreselleşmeyi savunuyorum ama Türk kimliğim onun üstündedir. Burada Türk kelimesini “Türkçe konuşan” anlamında kullanıyorum, ırkçı görüşlerle bir ilgim yok.

Görüldüğü gibi insanın kendi dilini korumaya çalışan bir metin hazırlarken bile kaç takla atması gerekiyor. Adeta, insanları Türkçe'yi savunmaktan utanır, sıkılır hale getiren bir ortam var. Türkçe sanki ikinci sınıf, çağ dışı, eskimiş, köhnemiş, arkaik, medeniyetin sınırında kalmış, gelişmemiş, yetenezsiz, sınırlı, ilkel, barbar bir dildir ve gerçekten entellektüel olanlar, rafine olanlar, medeni olanlar, toplumun üstünde olanlar, İngilizce okur-yazar ve konuşurlar.

Bu ülkede başka bir ülke aleyhine yazamak ve konuşmayı suç haline getiren yasalar da çıkarıldı son dönemde. Bu anlamda bu metinde sık sık İngiltere ve İngilizce sözcüklerinin geçmesi bile sorun olabilir. Fakat önemli değil. Bu tür saçma kanunlara karşı çıkmanın en doğru yolu da korkusuzca görüşleri açıklamaktır. Eğer benim dilime bir saldırı varsa ve bu İngilizce yoluyla geliyorsa İngiltere'nin bu işten habersiz olduğunu düşünmekte zorluk çekiyorum.

Artık bu kadar yazdıktan sonra daha doğrudan ifadeler kullanabilirim. Bu yapılan modern kültürel sömürgeciliktir ve bu konuda ülkede sorumlu mevkide olanlar da ya buna (bilerek-bilmeyerek) destek olmakta ya da engel olmaktan kaçınmaktadır. Ortada çok açık bir durum var. Yabancı dilde (İngilizce) eğitim yapan kurumların sayısı artırılarak Türkçe adım adım yok edilmektedir. Bu gençler yetişip sorumlu mevkilere geldiklerinde Türkçe eğitimin tamamen kaldırılması düşüncesine yatkın olabilirler. Çünkü İngilizce'yi Türkçe'den daha iyi biliyor olacaklardır.

Bu metnin yazıldığı 2010 yılı başlarında bütün paralar değişmişti. YTL'den TL'ye geçtik. Özellikle madeni paralarda sorun yaşanıyordu. Minibülerde falan. Eski parayı (YTL) kimse almak istemiyor ama tamamen de değersiz değil biraz kavgayla kabul ettirebilirsiniz ya da Ziraat Bankası'na gidip 2010 yılı sonuna kadar değiştirebiliyorsunuz. İşte Türkçe de o YTL'nin konumuna düşmek üzeredir. Yabancı dilde (İngilizce) eğitimi teşvikle başlayan bu süreç Türkçe eğitimi zorlaştırma safhasına gelmek üzeredir. Son safha da Türkçe eğitimi yasaklama ve kaldırma safhası olabilir. Buna çok uzak değiliz. Başka ülkelerde olmuş olan şey bizde de olabilir.

Modernleşmek, Dil Değiştirmek

Biz 200 yıldır modernleşiyoruz, ıslahat, reform, devrim yapıyoruz. Kanunları sürekli güncelliyoruz. Avrupa Birliği (AB) mevzuatını ülkemize getiriyoruz, AB standartlarını alıyoruz. Tam 200 yıldır. Büyük Atatürk'ün devrimleri de bunlara dahildir. Fakat biz onun bize hedef olarak verdiği muasır medeniyet seviyesine ulaşmış değiliz. Burada yanlış olan bir şey var. Reform yapmaktan, başkalarının yaptıklarını kopyalamaktan iş yapamıyoruz biz. Kendimiz olamıyoruz, kendimizi gerçekleştiriyoruz.

Şimdi birileri çıkmış eğer dilimizi değiştirir ve İngilizce eğitime tamamen geçerse geri kalmışlıktan kurtulacağımızı, modernleşeceğimizi, kültürel düzeyimizin artacağını, dünya ile entegre olacağımızı, yarıştta öne çıkacağımızı iddia ediyorlar. Oysa bugün İngilizce'yi dünyada ne kadar çok insan konuşuyor. Hepsi birden öne çıkabilir mi? Bütün çabalara rağmen ABD'de zencilerin çoğunluğu hala sefil durumda değil mi? İngilizce bilmek neden onları kurtarmamış? Ya da ABD'deki evsizler İngilizce bilmedikleri için mi ev alamamışlar ya da evlerini kaybetmişler?

Peki Almanlar, Fransızlar, Çinliler, Japonlar tamamen İngilizce eğitime geçip de kendi dillerini unutmuşlar mı ki en güçlü ekonomiler arasında yerlerini almışlar? Çinliler ve Japonlar o çağ-dışı alfabelerine bile nasıl sahip çıkmışlar. Alfabe değiştirmenin getireceği faydaları gözardı etmişler. Bir biz mi akıllıyız ki Türkçe'yi terk edip tamamen İngilizce'ye geçerek herkesin önüne geçelim. Herkesin bildiği bir şeyi öğrenerek herkesin nasıl önüne geçebilirsiniz?

Yabancı Dilde (İngilizce) Eğitim Değil Tercüme Seferberliği

Yabancı dilde eğitim yönündeki en güçlü(?) argümanlardan birisi de dünyadaki bilimsel yayınların ezici çoğunluğunun İngilizce yayınlanmış olmasıdır. Bu nedenle başka bilim adamlarıyla iletişime geçmek için çok iyi düzeyde İngilizce öğrenmekten başka çare yoktur. Bu anlamda İngilizce dünyanın her yerinde geçen dolar, euro gibi bir standarttır.

Bilim adamlarının dil öğrenmesi gerektiği doğrudur. Aksi halde kendilerini Türkçe'de yayınlanmış materyal ile sınırlamış olacaklardır. Gerçi, bu da dünyanın sonu değildir. Kendimize has bir bilim dünyası oluşturmamıza hizmet eder. Fakat asıl sorun bu bilginin öğrencilere aktarılmasında çıkıyor. Yabancı dille eğitimin savunulmasının bir nedeni de Türkçe kitap eksikliğidir. Böylece kitap yazmak yerine öğrencilere İngilizce öğreterek sorun çözülmeye çalışılıyor. Bu yanlıştır.

Yabancı dilleri (sadece İngilizce'yi değil başkalarını da) çok iyi öğrenen kişiler o yabancı dillerdeki eserlerden en önemlilerini Türkçe'ye kazandırmalıdır. Bunu devlet teşvik etmeli ve o tercümleri telif ödeyerek basmalıdır. Çünkü Türkiye'de korsan yayıncılık ve telif haklarının korunmaması yüzünden özel yayınevleri çok gelişmiştir ve bu durumda tercüme faaliyetini desteklemek devletin görevidir.

Bu tercüme işleminin çok pahalı olacağı söyleniyor. Oysa herkese en ileri düzeyde yabancı dil (İngilizce) öğretmek çok daha pahalıya patlamakta ve bizim sömürgeleşmemize hizmet etmektedir. İngilizce'de yayınlanmış her şeyi çevirmek zorunda değiliz. Bir "Çeviri Kurumu" oluşur. Bunun içinde dışardan akademisyen, yazar ve aydınların katıldığı komisyonlar kurulur. Her uzmanlık grubu kendi alanında o yıl çevrilecek temel eserleri belirler. Sonra bunlar ilan edilir. Çeviri yapmak isteyenler başvurur. Kazananlar da ilan edilir ve o tercüme bitirilir.

Kaldı ki teknolojik gelişmenin hızı bu şekilde devam ederse yakın gelecekte bütün kütüphanelerdeki bütün kitap ve dergiler dijital ortama ve İnternet'e aktarılmış olacaktır. Ayrıca Google Translate türündeki uygulamalar çok gelişecek hatta belki Google gibi şirketlerin kendileri bütün İngilizce yayınları başka dillerde de sitelerinde ücret karşılığı sunacaktır.

Yani bu yaşadığımız alacakaranlık kuşağı çok değil 10-15 sene sonra ortadan kalkacak ve İngilizce de tek dünya dili olma iddiasını kaybedip bu ünvanı Türkçe, Çince, İspanyolca gibi dillerin de aralarında olduğu sekiz-on dille paylaşmak zorunda kalacaktır. Yani İngilizce Türkçe'yi sömürgeleştiremeyecektir. Şu anda gidışat öyle gibi olsa da bu yanıltıcıdır.

Burada en büyük zararı giderek değersiz hale gelen, pazar değeri azalan, sıradanlaşan, ayağa düşen İngilizce'yi öğrenmek için ülkemizdeki milyonlarca öğrenci görecektir. Bunlar geleceği

okuyamayan yanlış eğitim politikalarının kurbanı olarak ellerindeki değersiz, çoğunu unuttukları İngilizce ile baş başa kalacaklardır.

Çok çok ilerde insan beynine bir çiple dil yüklemenin bile mümkün olacağı düşünüldüğünde gençlerimiz birkaç kitap daha okuyacak diye güzel dilimizden vazgeçmemizin ve onun yerine İngilizce'yi geçirmemizin anlamı yoktur. Yazıktır, günahdır. Bu vebalin altından kimse kalkamaz ve tarihin önünde Damat Ferit'lerin, Ali Kemal'lerin yanında yerini alır

Yabancı Dilde (İngilizce) Akademik Yayın

Benim de çok sayıda İngilizce yayınım vardır. Bunun bir nedeni İngilizce yayınlara daha çok puan verilmesi. Ama benim için asıl neden beni anlayan insnalara ulaşmak. Bunların yeterli olduğunu düşününce Türkçe de yayın yapmak istiyorum ama maalesef Türkçe yayınlar çok az ve gelişmemiş. Yayın politikaları da yeniliklere açık değil. Eş-dost ilişkileri de önemli. Kalite düşük yani. Kalite düşük ama yayını kabul ettirmek çok daha zor olabiliyor bazen.

Burada, yabancı dilde yayına fazla puan verilmesi Türkçe yayınların fakir kalmasına, bodur kalmasına ve gelişmemesine neden oluyor. Sonra da bu yabancı dilde yayının savunma aracı oluyor. Türkçe yayınlar çok zayıf ne yapalım. Tam bir yumurta-tavuk hikayesi.

Benim hazırladığı bu metne verilen emekle bir akademik yayın çıkarılabilir ve bu metin puan getiren bir metin değil. Ama akademik tarafları da var. Ben bu metni dergi ve gazetelere göndersem yayınlanmaz. Türkçe akademik dergiler hiç yayınlamazlar. Oysa ben Türk dilinde Türkçe'ye katkıda bulunarak düşüncelerimi ifade etmek ve bilgimi paylaşmak istiyorum. Oysa bunun ortamı bu ülkede yok.

Yabancı dilde böyle bir metin hazırlayınca bana böyle zorluk çıkartılmıyor ve yayınlanıyor. Türkçe yayın yapmaktan daha kolay. Hem de daha prestijli yerlerde yayınlanıyor ve daha çok insana ulaşıyor. Bu açıdan akademisyenlerin yabancı dilde yayın yapması doğru bir şeydir. Fakat onlara Türkçe yayın yapma zorunluluğu da getirilmeli ve Türkçe yayına daha düşük puan vermek de yanlıştır. Bunun yerine gerekli olan toplam puan yükseltilmeli, yerli ve yabancı yayın kotası konmalıdır.

Ancak buna rağmen bu ülkede bir yerlere gelmiş her akademisyenin YÖK düşük puan veriyor olsa ya da hiç puan vermese bile yaptığı yurtdışı yayınların benzerini Türkçe olarak da yapma sorumluluğu vardır. Artık Prof olmuş ve yayına ihtiyacı kalmamış olsa bile. Bu ülke onu yetiştirdiyse o da bu ülkenin diline hizmet etmeli ve bilgisini Türk dilinde ifade etmelidir. Bunu da puan, para, mevki için değil Türk diline olan borcunu ödemek için yapmalıdır. Nasıl erkekler vatan borcunu ödeyip askerlik yapıyorlar onun gibi. Onunla hayata gözlerimizi açtığımız dilimize de bir borcumuz vardır. Her şey para, akademik ünvan, mevki, şöhret değildir.

Elbette bu bireysel çabalar ayrıdır, Türkiye'deki akademik performans değerlendirme sisteminin eksiklikleri de ayrıdır. YÖK en azından Türkiye'deki mevcut akademik dergileri inceleyip belli objektif kriterlere göre onları sınıflandırmalıdır. A sınıfı, B sınıfı gibi. Bu, dergiler ve üniversiteler arasında yarışa neden olacak ve kaliteyi artırmak zorunda kalacaklardır.

Türkçe A sınıfı bir derginin puanı yabancı A sınıfı dergilerle eşit olmalıdır. Bu şekilde Türkçe yayın yapan kaliteli dergiler dünya çapında da tanınacaktır. Ancak burada Türkiye'de basılıp da İngilizce yayınlanan makalelerin ülkemize faydası çok azdır. Türkiye'deki dergilere İngilizce makale izni ancak Türkçe'si de yayınlanırsa verilmelidir.

Ayrıca binlerce öğrenciyi (yanlış bir politikayla) her sene yurt dışına yollayan YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı akademisyenlerin yayınlarını basmak için kaynak ayırmalıdır. Onları yayınevlerine yalvarmak durumunda bırakmamalıdır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Milli Eğitim Bakanlığı bu türden çok eser basmış bunlar (bazıları iyi hazırlanmamış olsa da) bizim kültür hayatımızın temel direkleri olmuşlardır. Fakat nedense sonradan bu politika terk edilmiştir.

Yabancı Dilde Eğitimin Revizyonu

Mevcut şartlarda yabancı dilde eğitimden tamamen vazgeçilmeyeceğinin farkındayım. Bunun arkasındaki ekonomik nedenleri de anlamak mümkün. İngilizce yaygınlaştıkça neredeyse zorunlu hale geliyor. Teknolojik imkanların gelişmesi için de henüz zaman var. O açıdan bu geçiş döneminde (tahminen 10-15 yıl) yabancı dilde eğitimin zararlarını en azından azaltacak bazı önerilerde bulunmaya çalışacağım. Bu benim yabancı dilde eğitimi onayladığım anlamına gelmiyor. Sadece bir uzlaşma zemini bulmaya yardımcı olabilir

Türkçe Eğitimi Zorlaşmalı

Özellikle yabancı dilde eğitim vermeye çalışan üniversitelerde İngilizce eğitimi çok ciddiye alınırken ve öğrenciler bu derste zorlanırken Türkçe dersleri bir angarya gibi düşünülerek mümkün olan en kolay şekilde işleyip geçiştirilmekte ve önemsenmemektedir. Zaten müfredatta olan konular da çok hafiftir öğrenciler çalışmadan geçebilmektedir. Oysa üniversite düzeyine gelmiş öğrencilere Türkçe dersinde daha ileri metinler verilmeli. Edebiyat dersi düzeyine çıkılmalıdır.

İngilizce eğitim vermeye çalışan üniversitelere Türkçe eğitim verenlerden farklı olarak ek Türkçe dilbilgisi, Türk edebiyatı ders konmalı. Türkçe saatleri artırılmalıdır.

%100 İngilizce'den Kaçınılmalıdır

Bazı üniversitelerin bazı bölümlerinde uygulanan %30 İngilizce modeli mantıklı gibi görünen bir modeldir. Fakat nedense bu bölümler bir süre sonra %100 İngilizce modeline geçmekte ve %30 modelini devam ettirmemektedir. Buna en çarpıcı örnek İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)'dür. Yıllarca İngilizce eğitime karşı çıkmasıyla tanınan İTÜ önce %30 İngilizce modeline yakın zamanda da %100 İngilizce modeline geçmiştir.

Bu durumda %30 İngilizce bölümler için bir atlama tahtası olarak kullanılmakta İngilizce eğitime geçmekte ara basamak olmaktadır. Oysa YÖK'ün zorunlu tutmasıyla %30 İngilizce özellikle mühendislik gibi teknik bölümlerde Türkçe'den kopmadan İngilizce öğrenmenin bir yöntemi olabilir.

İngilizce Eğitim Kriterleri Zorlaşmalı

İngilizce eğitimin çok yaygınlaşmasının bir nedeni de bu hakkın çok kolay verilmesi ve denetimin az olmasıdır. İngilizce eğitim verdiğini iddia eden yerlerin çoğunda tam bir İngilizce eğitim verilmemektedir. Öğrencilerin İngilizce düzeyi de buna uygun değildir.

Bu anlamda (en azından yeni açılacak yerler için) İngilizce açılan bölümlerin Türkçe'sinin de açılması zorunlu olmalıdır. Ayrıca İngilizce bölümlerde zorlanan öğrenciler de kolaylıkla aynı üniversitedeki Türkçe bölüme geçebilmeli bunu da öğretim hayatının her aşamasında yapabilmelidir.

İngilizce Hazırlıklara Merkezi Sınav

Türkiye'de İngilizce hazırlıklar konusunda bir standart yoktur. Yapılan sınavlar arasında farklılıklar vardır. İngilizce eğitimi disiplin altına almak adına hazırlığı geçme sınavını ÖSYM merkezi olarak yapmalıdır. İki yıl boyunca hazırlığı geçemeyenler aynı üniversitedeki Türkçe bölüme alınmalıdır. Böylece İngilizce eğitim konusundaki kafa karışıklığı ve görüntü kirliliği ortadan kalkacak ve bu konudaki kalite de yükselecek. Diplomaya yazılacak İngilizce ibaresinin de gerçek bir anlamı olacaktır. Böylece bu hazırlık sınıfları da bu merkezi sınava hazırlık kursları şekline dönüşecektir.

Yabancı Hoca Kotası

İngilizce'yi ne kadar iyi bilirse bilsin ve yurtdışında ne kadar kalmış olursa olsun (aynen lazların Prof olduktan sonra bile dillerinin çalması gibi) İngilizce eğitimi Türk hocaların verimli bir şekilde vermesi mümkün değildir. Bu konuda İngilizce eğitim verme iddiasındaki üniversite ve bölümlere doktoralı yabancı öğretim üyesi kotası konmalıdır. Bu hem İngilizce eğitimin kalitesini artıracak hem de İngilizce eğitime geçmeyi zorlaştıracaktır. Çünkü İngilizce eğitimin maliyeti artacaktır. Zaten olması gereken de budur. Herkes İngilizce eğitim vermemelidir.

Toefl, KPDS Zorunluluğu

İngilizce eğitim verme iddiasındaki üniversite ve bölümlerin öğrencilerine diploma verebilmeleri için öğrencilerin TOEFL, KPDS gibi merkezi sınavlardan YÖK tarafından belirlenmiş puanları alması şartı getirilmelidir. Aksi halde bu diplomalar geçerli olmamalıdır. Eğer öğrenci dersleri geçmiş fakat merkezi yabancı dil sınavında gerekli puanı alamamışsa o zaman o öğrenciye aynı üniversitenin Türkçe bölümünün diploması verilmelidir.

Üniversitelerdeki İngilizce bölümlerden öğrencileri bu sınavda çok başarısız olanlar yabancı dilde eğitim hakkını kaybetmelidir. Örneğin diploma için girilen merkezi dil sınavında öğrencilerin %40'ı geçemezse o bölüm hakkını kaybetmiş ve tekrar da beş yıl başvuramaz. Böyle yaptırımlar konmalı ki herkes kendine çeki düzen versin.

Sonuç:

Robert College'ın devamı olarak kurulmuş olan Boğaziçi Üniversitesi'ndeki yani benim üniversitemdeki yabancı dil eğitiminin kalitesi çok sorgulanmazdı ve iyi bir yabancı dil eğitim verildiği genel olarak kabul edilirdi. Gerçi okul girişte %6 dil barajının kaldırılmasından şikayetçiydi.

Bugün ülkede Boğaziçi modeline yani Amerikan üniversitesi modeline özenen çok üniversite var. Yabancı dilde eğitim veriyor olma iddiası da broşürlerde güzel duran iyi bir pazarlama aracı. Fakat altının ne kadar dolun olduğu sorgulanmalıdır.

Biz ülkemizde bir hakkı herkese vermeyi çok severiz. Bu ülke bir Boğaziçi Üniversitesi çıkarabilirdi dil eğitimi konusunda. Ama yüzlercesini çıkaracak insan kaynağı yoktur. Ama herkes de Boğaziçi olma iddiasında. O zaman bunun tek yolu var. YÖK düzenleme yapacak ve merkezi İngilizce sınavları gelecek. Bu sınavlar hazırlığı geçmek ve diploma vermek için iki kere kullanılacak. Buna mecburen Boğaziçililer de girecek ama onların çoğu geçecektir.

Bu yabancı dilde eğitimde bir başıbozukluk var. Eğer bu iş yapılacaksa düzgün bir şekilde Boğaziçi'nin yaptığı gibi yapılsın. O düzeyde yapamayanlar da yabancı dilde eğitim iddialarını geri alsınlar. Yabancı dilde eğitimi kaldıramıyorsak bile düzen altına sokalım. Merdivan-altı yabancı dil

eđitimine izin verilmesin.

Hazırlayan: Serhat Erdem
srht_erdem@yahoo.com
turk-dili-owner@yahoogroups.com

Not: Bu konularda tartıřma yapmak üzere
<http://groups.yahoo.com/group/Turk-Dili>

grubuna üye olabilirsiniz.

Gruba üye olmak için

Turk-Dili-subscribe@yahoogroups.com

adresine boş bir mesaj atmanız yeterlidir.

www.tech-strategy.org adresinde ilginizi çeken diđer gruplara da sitedeki bilgileri kullanarak üye olabilirsiniz.